

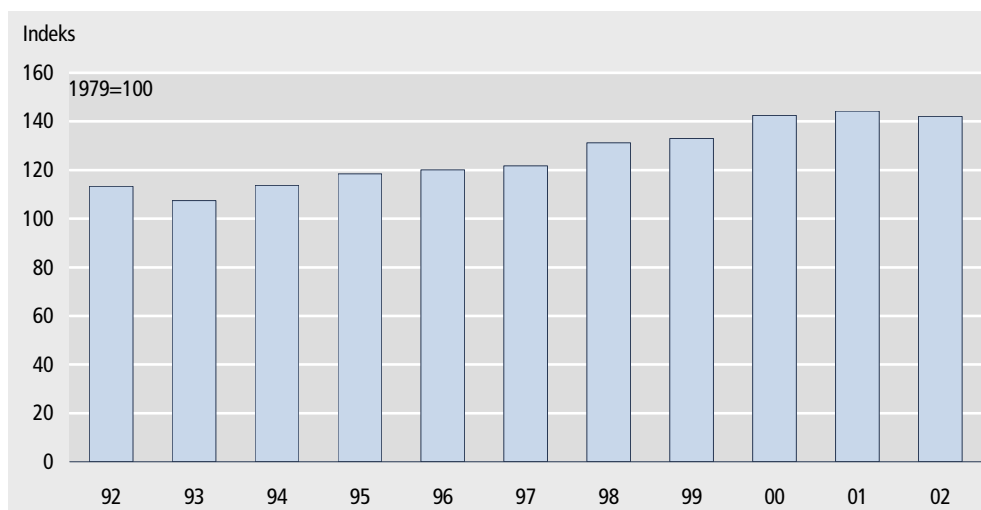
Nationalregnskab 2002

Sammenfatning

Negativ realvækst i 2002

Grønlands økonomi har i perioden 1993 til 2001 bevæget sig fra stagnation og høj ledighed til en periode med økonomisk vækst og lav ledighed. For 2002 ser det dog ud til, at udviklingen er ved at vende. I perioden 2001 til 2002 kan der således identificeres en negativ realvækst i bruttonationalproduktet (BNP) på 1,5 pct.

Figur 1. Udviklingen i BNP i faste priser 1992-2002

Magre og fede år

I figur 1 præsenteres den reale udvikling i BNP i perioden 1992-2002, dvs. BNP korrigeret for prisudviklingen. Perioden 1994-2001 var præget af økonomisk fremgang, med en foreløbig kulmination i 2001. I 2002 identificeres et fald i BNP i faste priser.

Der er en tendens til, at perioder med høj vækst afløses af perioder med betydeligt lavere vækst. I 1994 og 1995 var realvæksten i økonomien på henholdsvis 5,9 pct. og 3,7 pct. De efterfølgende to år var præget af en behersket økonomisk vækst med årlige vækstrater på ca. 1,5 pct., mens BNP steg med 7,8 pct. i 1998 og 7,1 pct. i 2000.

Øget ledighed

Bruttoestindkomsten er faldet fra 2001 til 2002. Personer berørt af ledighed er steget siden 2000, hvilket kunne indikere en faldende økonomisk aktivitet. I 2001 var der imidlertid en positiv realvækst i BNP på 1,3 pct. mens der har været en negativ realvækst i 2002 på 1,5 pct.

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	1
	Negativ realvækst i 2002	1
Figur 1	Udviklingen i BNP i faste priser 1992-2002	1
Kapitel 1	Metode og kilder	3
Kapitel 2	Nationalregnskabet 2002	5
Figur 2	Realvækst i BNP og disponibel BNI 1992-2002	5
Figur 3	Udvikling af antallet af medio ledige og berørte af ledighed 1992-2002	6
Figur 4	Bloktilskud og statens samlede udgifter i Grønland (1981-priser)	6
Tabel 1	Nationalregnskabet og anvendelse af nationalindkomsten, 1992-2002	7

Kapitel 1

Metode og kilder

Denne publikation indeholder nationalregnskabstallene for perioden 1992-2002. For 2002 er der tale om foreløbige tal.

Et helhedsbillede Nationalregnskabsstatistikken kan ses som et driftsregnskab for landets samlede økonomi i en given periode. Opbygningen af regnskabet foretages med henblik på at give et helhedsbillede af kredsløbet mellem varer og tjenester indenfor økonomiens rammer. Regnskabet er baseret på internationalt vedtagne retningslinjer, definitioner og regnskabsregler. Sammenligning med udlandet er dermed muligt.

Et nationalregnskab består i princippet af en sammenstilling af stort set al foreliggende økonomisk primærstatistik der findes indenfor nationalregnskabets definitoriske rammer. Dette regnskab udmønter sig i en tabelsamling der belyser flere aspekter af samfundsøkonomien, som samtidig udgør en helhed. I international regi anvendes tre forskellige metoder til at opstille et nationalregnskab. De tre metoder har følgende karakteristika:

- anvendelsesorienteret
- indkomstbaseret
- produktionsbaseret

Et indkomstbaseret nationalregnskab Grønlands Statistik udarbejder et indkomstbaseret nationalregnskab, hvilket blev muligt efter 1975, hvor indkomstskatten blev indført i Grønland. Fra 1979-1984 blev nationalregnskabet beregnet af Danmarks Statistik. Herefter blev udarbejdelsen af nationalregnskabet overdraget til Grønland. Fra 1989-1994 blev nationalregnskabet udarbejdet af Grønlands Statistiske Kontor. I 1994 skiftede Grønlands Statistiske Kontor navn til Grønlands Statistik, hvilket institutionen har heddet siden da.

I nationalregnskabet anvendes flere centrale begreber som er beskrevet i det følgende.

BFI Bruttofaktorindkomsten (BFI) er lig summen af lønninger og bruttorestindkomsten. Lønsummen dækker alle offentlige og private lønninger. Bruttorestindkomsten kan ses som aflønning af den investerede kapital i private og offentligt ejede virksomheder. Bruttorestindkomsten for private virksomheder er beregnet på grundlag af de kommunale S31 skatteprovenuoplysninger, mens bruttorestindkomsten for offentligt ejede virksomheder er beregnet ud fra disse selskabers årsregnskaber. I beregningen af bruttorestindkomsten indgår desuden en beregnet værdi for boligbenyttelsen, der beregnes på baggrund af boligbestanden i bygder og byer.

BNP Bruttonationalproduktet (BNP) er et udtryk for den samlede værdi af produktionen af varer og tjenesteydelser i Grønland opgjort i løbet af et år. BNP beregnes som BFI tillagt indirekte afgifter og fratrullet subsidier. Oplysninger om indirekte skatter og subsidier findes i statistikken *Offentlige finanser*.

BNI Bruttonationalindkomsten (BNI) er principielt angivet ved BNP korrigeret for de indkomster der skabes i Grønland, men tilfalder udlandet samt for indkomster der tilfalder Grønland men er skabt i udlandet. Der er endnu ikke opstillet en officiel betalingsbalance for Grønland, hvorfor der i stedet er udarbejdet et estimat for transaktioner til og fra udlandet. For 2001 og 2002 er estimatet baseret på analysen *Pengestrømme mellem Grønland og Danmark*, udarbejdet af Selvstyrekommissionen. De betydeligste overførsler foregår mellem Grønland og Danmark. I estimatet er der ikke medregnet overførsler mellem Grønland og andre lande, da det antages at være tale om begrænsede transaktioner i forhold hertil.

<i>Disponibel BNI</i>	Den disponible bruttonationalindkomst (disp. BNI) viser, hvad der er til rådighed til forbrug og opsparing i Grønland. Den disponible BNI beregnes ved at tillægge BNI statens udgifter. I statens udgifter indgår også det årlige bloktilskud fra Danmark til Hjemmestyret. Statens udgifter beregnes på baggrund af statistikken over de offentlige finanser.
<i>Det kollektive konsum</i>	Det kollektive konsum er, hvad der direkte forbruges af den offentlige sektor. Indkomstoverførsler indgår ikke i det offentlige konsum.
<i>Det private konsum</i>	Det private konsum for 1985 er beregnet af Danmarks Statistik (<i>Statistiske efterretninger</i> 1988:2), mens tallet for 1992 stammer fra købekraftsparitetsundersøgelsen i 1994.
<i>Den kollektive bruttoopsparing</i>	Den kollektive bruttoopsparing beregnes på grundlag af statistikken over de offentlige finanser, og igen kan tallene afvige fra tidligere opgørelser på grund af revision af data. Det har kun været muligt, at beregne den private bruttoopsparing for 1992, hvor den er beregnet som den private andel af den disponible BNI fratrullet det private konsum.
<i>Offentlige bruttoinvesteringer</i>	De offentlige bruttoinvesteringer hentes ligeledes fra statistikken over de offentlige finanser. De private bruttoinvesteringer for 1992 er beregnet som købekraftparitetsundersøgelsens resultat for de samlede bruttoinvesteringer på 1.627 mio. kr. fratrullet de offentlige bruttoinvesteringer.
<i>Overførsler fra udlandet</i>	Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster beregnes som den offentlige samt den private bruttoopsparing fratrullet bruttoinvesteringerne. I det omfang investeringerne er større end opsparingen, må der lånes penge i udlandet til at finansiere investeringerne. Der er ikke opstillet en betalingsbalance for den grønlandske økonomi. Det er derfor nødvendigt at forlade sig på et skøn i beregningen af overførsler til udlandet. Selvstyrekommisionen har i forbindelse med sin principbetænkning udarbejdet et arbejds-papir "Pengestrømme mellem Grønland og Danmark" hvori der opstilles en betalingsbalance dog kun gældende for disse to lande. I nationalregnskabet skønnes det, at de væsentligste finansielle transaktioner finder sted mellem Danmark og Grønland. Transaktioner mellem Grønland og det øvrige udland er dermed sat til nul.
<i>Deflator</i>	En deflator bruges til at korrigere periodens eller årets løbende priser for prisudviklingen. Hvis der fra et år til et andet forekommer en stor stigning i fx BNP kunne det umiddelbart tyde på en generel positiv økonomisk vækst i samfundet. Det er nødvendigt at rense udviklingen for inflation, da væksten i BNP kan skyldes en øget prisudvikling i hele samfundet. I perioder med høj inflation skal BNP stige mindst lige så meget som inflationstakten for at undgå negativ økonomisk vækst. Den anvendte deflator er beregnet på baggrund af Grønlands Statistiks forbrugerprisindeks. Deflatoren er beregnet ved at tage det aritmetiske gennemsnit (middeltallet) af forbrugerprisindekstallet i tre perioder. Deflatoren for 2002 er således beregnet på baggrund af forbrugerprisudviklingen pr. 1. januar 2002, 1. juli 2002 og 1. januar 2003.
<i>Yderligere information</i>	Detaljerede elektroniske oplysninger om Grønlands Nationalregnskab offentliggøres i Statistikbanken på Grønlands Statistiks hjemmeside www.statgreen.gl. Yderligere information vedrørende ledighed samt andre centrale økonomiske indikatorer kan findes i konjunkturpublikationen, <i>Udviklingen i en række centrale økonomiske indikatorer</i> 2003:1.

Kapitel 2

Nationalregnskabet 2002

Den grønlandske økonomi har i perioden 1994 til 2001 haft en positiv årlig realvækstrate. Den største vækst kunne måles i 1998, hvor realvæksten i BNP var på 7,8 pct., efterfulgt af 2000 (+7,1 pct.) og 1994 (+5,9 pct.). Den samlede realvækst i BNP har for hele perioden fra 1992 til 2002 været på ca. 25 pct. svarende til en gennemsnitlig årlig realvækst på 2,3 pct.

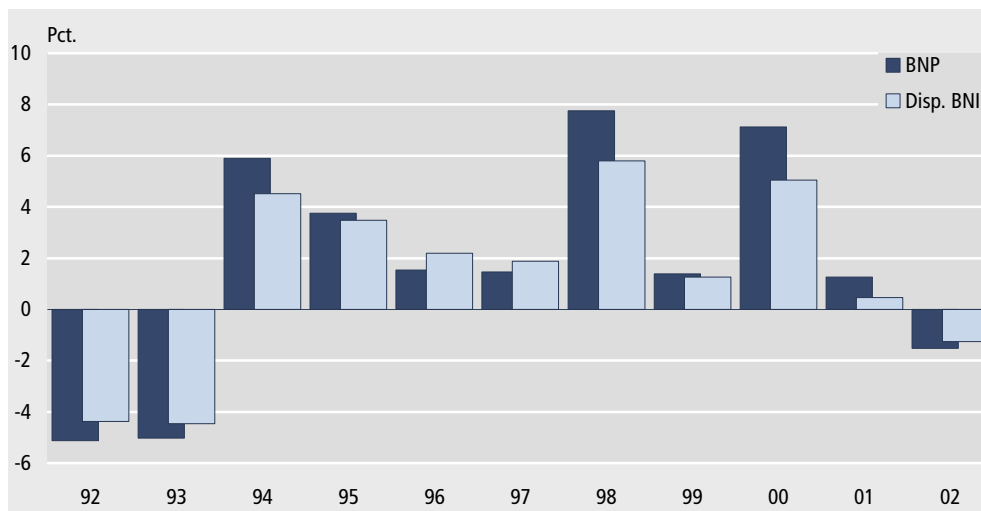
Bruttoestindkomsten er faldet med 2,9 pct.

I 2002 er det første gang siden 1993, at der kan måles en negativ realvækst i BNP og disponibel BNI. Bruttoestindkomsten er samlet set faldet med 2,9 pct. fra 1.911 mio. kr. i 2001 til 1.856 mio. kr. i 2002. De private virksomheder har oplevet en nedgang i bruttoestindkomsten på 197 mio. kr., mens fremgangen i de Hjemmestyreejede aktieselskaber har været ca. 134 mio. kr. Værdien af boligbenyttelsen er steget med 8 mio. kr.

Lønningerne steg 3,0 pct.

Den samlede lønsum opgjort i løbende priser er steget med 3,0 pct. fra 7.098 mio. kr. i 2001 til 7.312 mio. kr. i 2002. Inflationen var 4,1 pct. i 2002, jf. Grønlands Statistiks forbrugerprisindeks, hvilket betyder at der i perioden fra 2001 til 2002 har været en negativ reallønsudvikling.

Figur 2. Realvækst i BNP og disponibel BNI 1992-2002

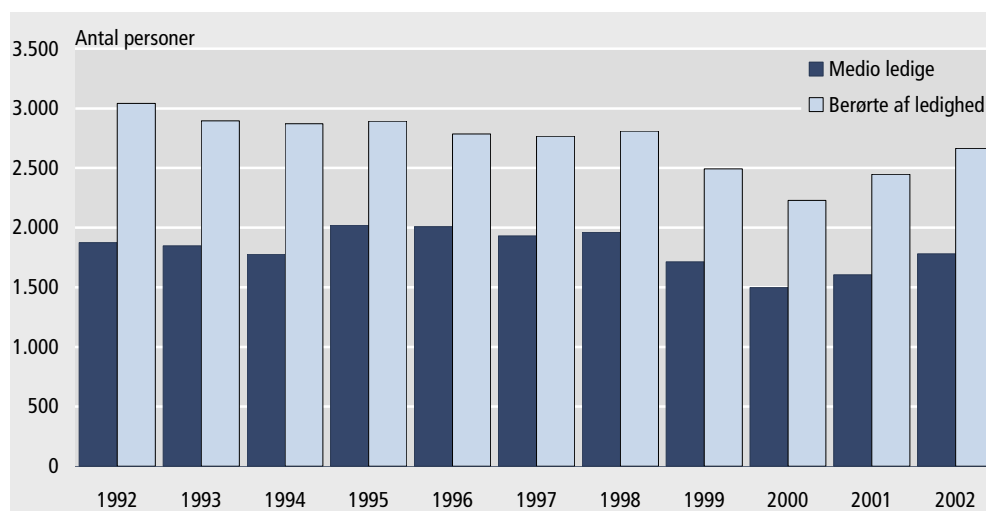

stigende ledighed

Udviklingen i ledigheden varierer med den økonomiske aktivitet i økonomien. Når virksomheder forventer øget afsætning af produkter vil det typisk indebære øget efterspørgsel efter arbejdskraft. Ledigheden kan dermed anvendes som en delparameter for den økonomiske aktivitet i samfundet. Ledigheden kan imidlertid ikke bruges som entydig konjunkturindikator. Der henvises til Grønlands Statistiks seneste konjunkturpublikation for en præcisering af en række centrale konjunkturindikatorer.

Af figur 3 fremgår det, at ledigheden siden 2000 har været stigende. I 2002 var 2.665 personer berørt af ledighed, mod 2.447 personer i 2001 og kun 2.227 i 2000.

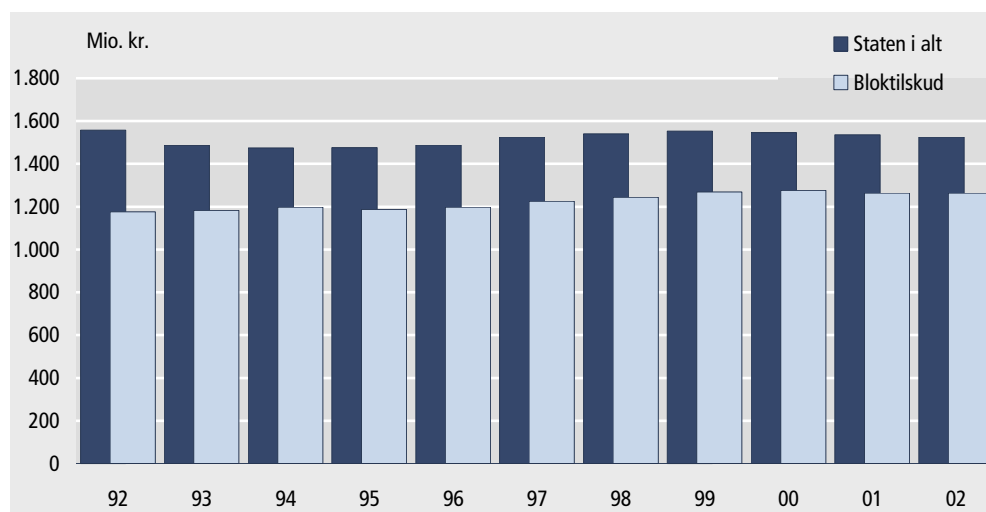
Figur 3. Udviklingen af antallet af medio ledige og berørte af ledighed 1992-2002

Anm. Medio ledighed er et udtryk for antallet af ledige personer midt i en given måned. Dette tal er udtrykt for den gennemsnitlige ledighed.

Grønland modtager et årligt bloktilskud fra Danmark til finansiering af en række offentlige opgaver og forpligtelser. I figur 4 illustreres bloktilskuddets realudvikling samt statens samlede udgifter i Grønland deflateret for perioden 1992-2002. Det fremgår af figuren, at statens udgifter afholdt i Grønland stort set følger prisudviklingen. I 1992 var statens samlede udgifter (1981-priser) på 1.558 mio. kr., mens det ti år senere i 2002 er faldet til et samlet udgiftsniveau på 1.525 mio. kr. Resultatet skal sammenholdes med en samlet realvækst i BNP på ca. 25 pct. i samme periode. Det viser, at Grønlands økonomiske uafhængighed i perioden er steget i takt med prisudviklingen.

Figur 4. Bloktilskud og statens samlede udgifter i Grønland (1981-priser)

Anm. De årlige bloktilskud samt statens samlede udgifter i Grønland er deflateret med forbrugerprisindekset, med basisår i 1981.

Et billede af den samlede produktion

En opgørelse af nationalindkomsten fra indkomstsiden gør det ikke muligt, at analysere udviklingen inden for de enkelte sektorer i økonomien. Det indkomstbaserede nationalregnskab giver 'kun' et billede af den samlede produktion, der tilfalder samfundet. Regnskabet er præsenteret i tabel 1.

Tabel 1.

Nationalregnskabet og anvendelse af nationalindkomsten 1992-2002

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1 Lønninger	5.295	5.212	5.325	5.630	5.752	5.865	6.266	6.452	6.896	7.098	7.312
2 Bruttoestindkomst	743	712	964	1.132	1.139	1.195	1.453	1.450	1.664	1.911	1.856
3 BFI (1+2)	6.038	5.924	6.289	6.762	6.891	7.060	7.719	7.902	8.560	9.009	9.169
4 Indirekte skatter	471	631	610	544	603	604	628	669	687	672	655
5 Subsidier	244	545	500	533	549	584	641	677	614	640	646
6 BNP (3+4+5)	6.265	6.010	6.399	6.773	6.945	7.080	7.706	7.894	8.633	9.040	9.178
7 Overførsler til Danmark og udlandet	450	400	350	275	200	200	200	200	200	242	242
8 BNI (6+7)	5.815	5.610	6.049	6.498	6.745	6.880	7.506	7.694	8.433	8.799	8.936
9 Statens udgifter	3.035	2.930	2.924	2.974	3.031	3.128	3.189	3.248	3.302	3.393	3.474
10 - heraf bloktilskud	2.291	2.329	2.375	2.393	2.441	2.512	2.574	2.654	2.725	2.793	2.877
11 Disp. BNI (8+9)	8.850	8.540	8.973	9.472	9.776	10.008	10.695	10.943	11.735	12.192	12.410
11a - heraf i den offentlige sektor	4.361	4.022	4.497	4.483	4.653	4.799	4.865	5.118	5.465	5.900	5.837
11b - heraf i den private sektor	4.489	4.518	4.476	4.989	5.123	5.209	5.830	5.825	6.270	6.292	6.573
12 Kollektivt konsum	3.260	3.243	3.547	3.647	3.740	3.907	4.135	4.338	4.525	4.762	5.092
13 Privat konsum	3.700	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14 Bruttoopsparing	1.890	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14a - heraf kollektiv bruttoopsparing	1.101	779	950	836	913	892	730	780	940	1.138	745
14b - heraf privat bruttoopsparing	789	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15 Offentlige bruttoinvesteringer	...	...	392	376	413	402	404	388	554	559	598
16 Private bruttoinvesteringer	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
17 Betalingsbalancens løbende poster	383	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Befolkning, middeltal	55.251	55.268	55.576	55.798	55.917	56.024	56.082	56.106	56.185	56.394	56.609
BNP pr. indbygger (Kr.)	113.392	108.743	115.141	121.385	124.202	126.378	137.406	140.704	153.647	160.306	162.122
Disp. BNI pr. indbygger (kr.)	160.178	154.520	161.456	169.757	174.831	178.642	190.703	195.039	208.859	216.196	219.222
BNP, 1979-priser (mio.kr.)	2.506	2.380	2.521	2.615	2.655	2.694	2.904	2.943	3.152	3.192	3.143
BNP-indeks (1979=100), faste priser	113,2	107,5	113,9	118,2	120,0	121,7	131,2	133,0	142,4	144,2	142,0
Vækst i BNP, faste priser, i pct.	-5,1	-5,0	5,9	3,7	1,5	1,4	7,8	1,4	7,1	1,3	-1,5
Vækst i disp. BNI, faste priser, i pct.	-4,4	-4,5	4,5	3,5	2,2	1,9	5,8	1,3	5,0	0,5	-1,3
Deflator (1981=100)	195	197	198	202	204	205	207	209	214	221	228

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Finn Christensen
fich@gh.gl

Nationalregnskab 2002

17. marts 2004

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: 34 50 00 · Fax: 32 29 54
www.statgreen.gl · e-mail: stat@gh.gl

